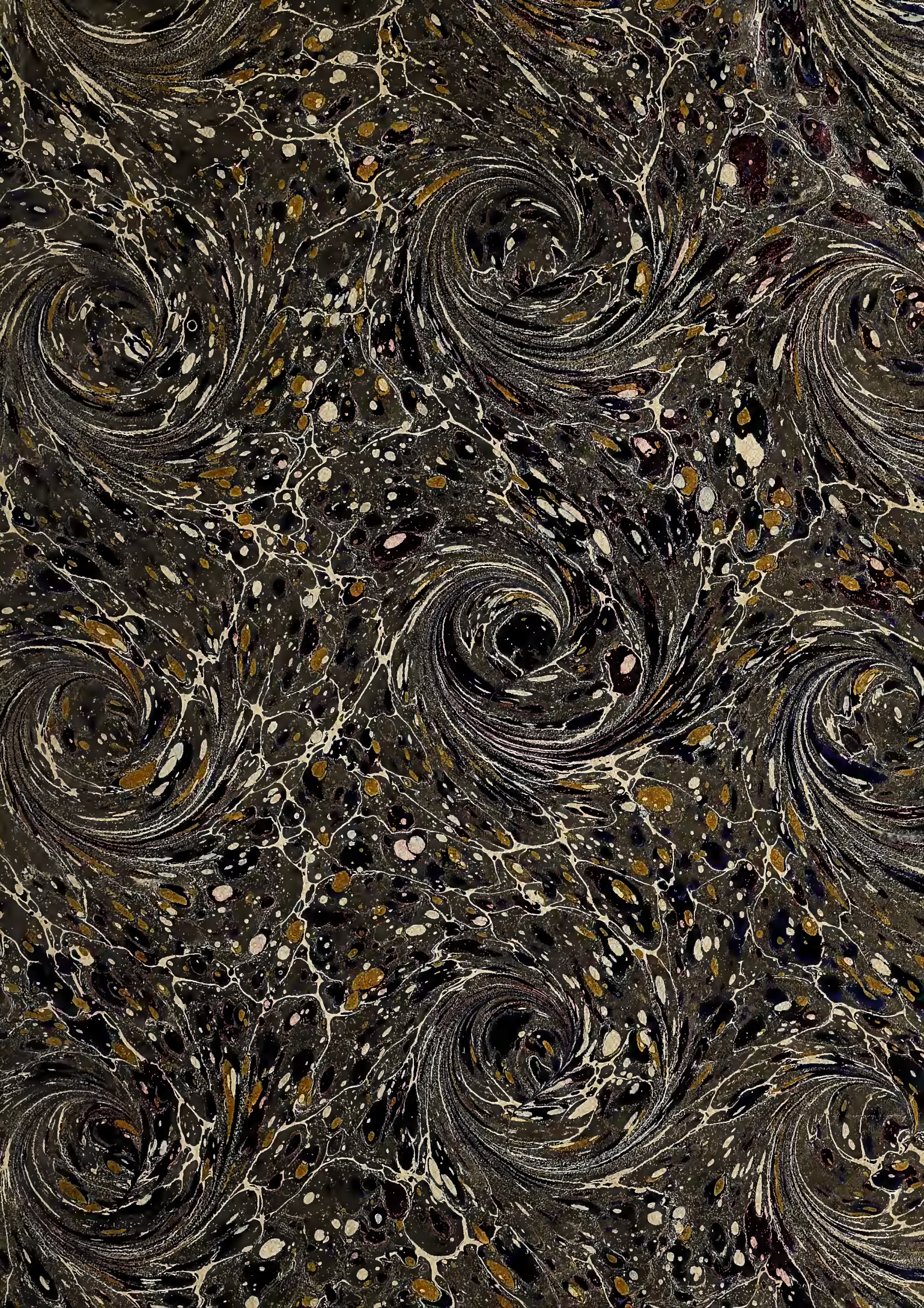

Lang.

KA

HOIKEHONUA

A ME

NA PALAPALA AINA

NO KA

OLELO A KE AKUA.

PAIIA NA L. ANDREWS.

LAHAINALUNA.

PAIIA MA KA MEA PAIPALAPALA O KE KULANUI.

1842.

[A geographical treatise in the Hawaiian language]

KA HOIKEHONUA.

NO EDENA.

I ke kakau ana i ka Hoikehonua no ka Palapala Hemolele, ua pono paha ke hoomaka ma kahi i hana mua ia'i ke kanaka. Ua oleloia, ma Kinohi 2: 8. "Kanu iho la o Iehova ke Akua i ka mahina ai maloko o Edena ma ka hikina; a malaila oia i hoonoho iho ai i ke kanaka ana i hana'i."

O ke ano o ka huaolelo *Edena*, he aina oluolu ia. Ua manaoia, he aina nui loa ia. Aole nae i akaka lea kona nui. O kahi kaulana loa ma ka aina o Edena, oia ka mala i kanuia e ke Akua, i wahi e noho ai ke kanaka. O Paredaiso kekahi inoa i kapa ia'ku ai ia wahi. Aia iloko o Edena ma ka hikina. Kinohi 2: 8.

Ua nui wale ka poe i imi i kahi o ka aina o Edena, ua imi ka poe akamai a me ka poe naauao, a ua kaahelcia na aina a pau o Asia, i ko lakou imi ana. Aole i loaa pono. Ua like ole ka manao o ka poe i imi.

Ua manao kekahi poe, aia no Edena ma ke kumu o na muliwai o Euperate a me Tigerisa. Manao kekahi poe, aia o Edena kokoke ma ka nuku o ia mau muliwai. A o kekahi poe hoi, ua manao lakou aia o Edena ma ka aoao hikina aku o ke kai Kasepiana, ma ke kumu o na muliwai o Inedusa a me Gihona a me Heremona.

A ua manao pono paha ia i keia wa e noho nei kakou, aia o Edena ma Aramenia, a i ole malaila, aia ma ka aoao akau o Mesopotamia. He mau aina mauna, oluolu keia, aole like me ka aina papu o Babulona, he aina mai ia. Aia ma Aramenia ke poo o na muliwai elua i oleloia ma Kinohi 2: 14 o Hidekela oia o Tigerisa, a me Euperate. Aole akaka lea i keia wa, ka muliwai o Pisona, Kinohi 2: 11. Ua manao nui ia, oia o Pasisa i oleloia e ka poe kahiko. Ka aina o Havila i oleloia, Kinohi 2: 11, aole ia ka aina Havila ma Arabia. Aia no ia aina mawaena o ke kai Kasepiana a me ke kai Eleele. Ua komo ka muliwai o Pasisa iloko o ke Kai eleele. A ua kaulana ka aina malaila no kolaila gula.

O Gihona oia ka inoa o kekahi muliwai i oleloia Kinohi 2: 13 "Oia ka mea e [illegible] puni ana i ka aina a pau o Aitiopa." Aole o Aitiopa ma Aferika i oleloia [illegible] keia pauku; aole Aitiopa ma Arabia. Ua kapaia ka aina o Aitiopa mam[illegible] Kusa ke keiki a Hama. Ua manaoia, ua hele mua o Kusa i Susiana ma E[illegible] a noho malaila i kekahi manawa. Nolaila, ua manaoia aia ka muliwai [illegible] ma ka hema o ke kai Kasepiana. Ua kapaia na muliwai nui o Kera[illegible] ma ka olelo Helene. Ua kahe ia ma ka hema, a komo iloko o ka [illegible] o Hidekela.

He [illegible] paha ia manao, he pohihihi no nae kekahi mau mea e pili ana malaila. [illegible] ka mea e pohihihi ai; o ke kaiakahinalii. Oia ka mea e ano hou ai pa[illegible] a me na muliwai, a me na mea e ae he nui loa. Eia ka manao [illegible], he kanaka akamai ma ka imi i ke ano o ka olelo a ke Akua [illegible] ka mahinaai o Edena i ka Loko o Aresisa. I ka wa i kipakuia'i [illegible] mai Edena aku, manao ke Akua e hoonalo i ua mahinaai maikai ne[illegible] a ia wahi e like me kona hoopoho ana i ka aina kahi i ku ai o S[illegible] he mea weliweli loa; he mea hoi e nui loa ai ka hoopaiia ko ke [illegible].

NA NIELE NO NA AINA I HOIKEIA MA KE KAUO-HA KAHIKO.

1. Mahea o Edena?
2. Owai kekahi inoa o ke kihapai i kanu ia e ke Akua maloko o Edena?
3. I ka manao o [illegible] ma hea ka mahinaai i ke aha?
4. Heaha ka mea [illegible], i ike ole ia na muliwai a pau i oleloia ma Kinohi?
6. Mahea ke poo o ka muliwai o Euperate?
7 Pehea kona kahe ana, a komo ia iloko o ke aha?
8. Mahea ka muliwai o Hidekela?
9. Pehea ka muliwai o Pisona?
10. Owai kekahi inoa e Pisona i ka manao o ka poe noonoo?
11. Pehea kona kahe ana, a komo ia loko o ke aha?
12. Mahea ka aina o Havila kahi i oleloia ma Kinohi? 2: 11
13. Ua akaka anei ka muliwai o Gihona?
14. I ka manao o ka poe noonoo, aia mahea kona poo?
15. Pehea kona kahe ana, a komo ia iloko o ke aha?

NIELE MA KA PALAPALA AINA 1.

Mahea ka aina o Noda?
O ke kulanakauhale o Enoka, mahea ia?
Owai ka inoa o ka mauna ma Aremenia?
Heaha ka mea e kaulana ai o Ararata?
Owai ka muliwai ma ka aina o Ararata, ua komo ia iloko o ke kai Kasepiana?
Owai ka mauna mawaena o ke kai Kasepiana a me ke Kaieleele?
Owai kekahi inoa o ke Kaiula?
A o ke Kaiwaenahonua kekahi?

NO KA PUUNAUE ANA O KA HONUA; A NO NA AINA I LAHA AKU AI KA POE MAMO A NOA MAHOPE IHO O KE KAIAKAHINALII.

Aia ma Kinohi mokuna X, ka mooolelo no na mamo a Noa. Ua pokole ia, aka, malaila wale no ka mea e maopopo ai ka mooolelo pohihihi o na lahuikanaka. E hiki no i ka poe noonoo ole ke waiho wale ia mokuna me ka manao he mau inoa hiki ole ke hapai; aka, i ka poe noonoo, he wahi apana maikai loa ia o ka ke Akua olelo. He pono e huli pinepine i keia mokuna i ko kakou imi ana i na aina kahi i noho ai na mamo a Noa.

No ka nui o na makahiki i hala, aole hiki ke hoomaopopo lea i na aina i noho ai na lahuikanaka kahiko. Ua manaoia, ua noho nui ka poe mamo a Sema ma Asia; a o ka poe mamo a Hama ma Aferika; a o ka poe mamo a Iapeta ma Europa. Aole nae i noho kaawale loa keia mau poe, ua huiia no lakou ma kauwahi. He oiaio no nae keia mahele ana.

HE MAU NIELE HOU MA KA PALAPALA HONUA 1.

No ka poe mamo a Iapeta.

E kuhikuhi mai i na aina i laha aku ai ka poe mamo a Iapeta?
Ma na aina hea i noho ai na mamo a Gomera?
Mahea ka poe mamo a Tubala?
A o ka poe mamo a Meseka?
Owai ka inoa o ka poe kahiko ma Beretania?
Mahea kahi i noho ai ka poe Kimeberi?
Ma ka aina hea i noho ai ka poe mamo a Kitima?
Mahea ka poe Dodonima?
A o ka poe mamo a Iavina mahea lakou?
Mahea na mokupuni Elisai?
Mahea ka poe mamo a Madai?
A o ka poe mamo a Tirasa?
Mahea kahi i noho ai ka poe mamo a Isekenaga?
A o ka poe mamo a Ripata kekahi?
E kuhikuhi mai i ka aina kahi i noho ai ka poe mamo a Tubala?
Mahea ka poe mamo a Meseka?

No ka poe mamo a Hama.

E hoakaka mai i na aina i laha aku ai ka poe mamo a Hama?
Mahea na mamo a Kusa?
Mahea ka poe mamo a Mizeraima?
Mahea o Havila? O Raama?
Mahea o Dedana? O Seba?
E kuhikuhi ia Nebaiota?
Mahea o Kedara?
Pehea o Nimeroda ke keiki a Kusa? Kinohi 10: 8—10.
Mahea ka aina o Sinara?
Mahea o Babela?
Mahea ka poe Ludima?
A o ka poe Anamima?
A o ka poe Napetuhima?
Mahea ka poe Kapetorima?
E kuhikuhi mai i ka aina kahi i noho ai ka poe mamo a Kanaana?
Mahea o Penike?
E kuhikuhi mai i na kulanakauhale o Sidona laua me Turo?
Mahea kahi i noho ai ka poe Amona?
A o ka poe Moaba?
A o ka poe Edoma kekahi?
A o ko Midiana poe?
Owai ka muliwai nui o Aigupita?
Mahea ka poe mamo o Puta?
Owai ka inoa o ka mauna ma ia aina?
Mahea o Numidia?
Mahea ke kaikuono o Sidera?
A o Kabe kekahi?
Mahea ke kulanakauhale o Karetage?
Mahea o No? A o Meroe?
Mahea o Alemepisa?

No ka poe mamo a Sema.

E hoakaka mai i na aina kahi i noho ai ka poe mamo a Sema?
Mahea ka aina o Elama?
Owai kona inoa i keia manawa?
Mahea o Asuria? Owai kona kulanakauhale nui?
Mahea o Suria?
Ka aina o Uza, mahea ia?
E kuhikuhi mai ia Babulona?
Mahea o Mesopotamia?
A o Media hoi?
Mahea ka poe mamo a Ioketana?

Pehea kona kahe ana, a komo ia iloko o ke aha?
Mahea na mauna o Sepahara?
Mahea ke kulanakauhale o Peresipoli?
E kuhikuhi mai ia Noda?
Mahea ka Loko o Zaizana?
Owai ka muliwai i komo iloko olaila?
Owai ka muliwai ma ka akau aku?
Mawaena o na degere latitu hea na aina i laha aku ai ka poe mamo a Noa?
Pehea ma ka akau?
Ma ka hema, heaha ka latitu?
E kuhikuhi mai i ka aina o Arama?
Mahea o Gerera?
E kuhikuhi i ka aina o Magoga?
Owai ka inoa o na mauna mawaena o ke kai Kasepiana a me ke Kaieleele?
Mahea ka muliwai Okusa, o Ihona kekahi inoa?
Ua komo ia iloko o ke aha?
O Araka, mahea ia muliwai?

NO KA HELE ANA O KA ISERAELA MAI AIGUPITA A I KANAANA.

Aole i akaka pono ke ala a lakou i hele ai mai Aigupita aku a i Kanaana; nolaila, aole i like ka hoakaka ana ma na palapala aina. Okoa ko kekahi, okoa ko kekahi. Ma ka Nahelu, Mokuna 33, ua haiia mai na wahi a pau a lakou i hoomoana'i. I keia wa, okoa wale no na inoa o ia mau wahi; nolaila, aole i pololei loa na palapala aina o ko lakou hele ana; ua hanaia ma ko ke kanaka manao, aole ma ka ike pono ana.

He pono paha e kakauia ka palapala aina o ia mau wahi, mamuli o ka ke Akua olelo, ma ka Nahelu. Mokuna 33: 5—50.

NIELE NO KA PALAPALA AINA 2.

Ma ke kulakauhale hea ka poe mamo a Iseraela i ko lakou hele ana i Kanaana?
Mailaila aku hele lakou a hoomoana mahea?
Mahea o Etama oia kahi kolu o ko lakou hoomoana ana?
E huhikuhi mai ia Pihahirota oia kahi ha a lakou i hoomoana'i?
Mai Pihahirota aku, hele lakou iwaena o ke kai hea, a iloko o ka waonahele hea, a hoomoana mahea?
Mahea o Elima?
Heaha na mea malaila?
Mai Elima aku, hele lakou a hoomoana mahea?
E kuhikuhi i ka waonahele o Sina?
Mai ka waonahele aku o Sina mahea o Dopeka?
Mailaila aku mahea o Alusa?
E kuhikuhi ia Repidima?
Mai Repidima aku mahea ka waonahele o Sinai?
Mahea o Kiberotahataawa?
Mailaila aku mahea o Hazerota?
E kuhikuhi ia Ritima? Oia paha o Kadesa?
Mailaila aku mahea o Rimonepareza?
A o Libena, mahea ia?
Ua kokoke o Risa i ke kai hea?
O Kehelata hoi? A o Mauna Sapera?
Pehea ka hele ana mai ka mauna Sapera aku a i Haada?
Mailaila aku, mahea o Makehelota?
E kuhikuhi mai ia Tahata? Ia Tara no hoi?
Mahea o Miteka?
A o Hasemona kekahi?
O Moserota, ua kokoke ia i ke kai hea?
Mahea o Beneiakena?
E kuhikuhi mai ia Horagidegada?
Mailaila aku, mahea o Iotabata?
Ua kokoke o Eberona i ka waoakua hea?
Ua pili o Ezionagebera i ke kai hea?
E kuhikuhi ia Kadesa?
Mailaila aku mahea o mauna Hora?
Mahea o Zalemona? A o Punona hoi?
Mai Punona aku mahea o Obota?
Ekuhikuhi mai ia Ieabarima?
Mahea o Dibonagada?
O Alemonadebelataima kekahi?
Mahea o Pisega?
Mahea ka mauna o Abarima?
E kuhikuhi i ka papu o Moaba?
Mahea o Tilegala? Owai ka mea ma ka akau o Ieriko, O Tilegala paha?
Pehea ke kahe ana o Ioredane?
Mahea ka muliwai o Arenona?
Ua komo ia iloko o ke kai hea?
Mahea ke kulanakauhale o Zoara?
Mahea na kulanauhale o Taza, o Asekalona, a me Asedoda?
Owai ka mea ma ka hema?
Owai ma ka akau?
E kuhikuhi ia Iope?

NO KANAANA A ME NA MOKUNA O NA OHANA.

Ua kapaia keia aina mamuli o Kanaana ke keiki a Noa, no ka mea, mahope mai o ke kaiakahinalii, ua hele oia malaila, a noho a paapu ka aina i kana poe mamo. Kinohi 10: 15—10. No ka hewa o ia poe, ua haawiia ua aina nei,

e ke Akua, na ka poe mamo a Iseraela. Pukaana 6: 4. Halelu 105: 10.
A lilo ka aina ia lakou, ua kapa ia "o ka aina o ka Iseraela" 1. Samuela 13: 19. 2 Na Lii 6: 23.

Ua kapaia ma Zekaria 2: 12, ka "aina hoano," no ka mea, ua noho pinepine malaila O Iehova, a hoike mau ia ia iho i kona poe kanaka.

Ua kapaia e Paulo ma Hebera 11: 9. "Ka aina i olelo muaia'i," no ka mea, ua hoohiki o Iehova e haawi ia i wahi e noho ai ka Aberahama poe mamo. Kinohi 12: 7. 13: 15. Pukaana 33: 1. Nahelu 14: 30.

A hoi hou ka Iseraela mai ko lakou noho pio ana i Babulona, ua kapaia ia aina, "O ka aina o ka Iuda. 2. Oihanalii 17: 2.

Ua kapaia no hoi, o ka aina o ka poe Hebera Kinohi 40: 15, no ka mea oia ka inoa o kekahi kupuna o Aberahama.

O Palesetine kekahi inoa o ia aina. He inoa Helene ia. Oia ka inoa nui i keia manawa.

NIELE NO KA PALAPALA AINA 3.

Owai na waoakua ma ka hema o Kanaana? Heaha ka mea ma ke komohana? E kuhikuhi i ka aina o ko Pilisetia poe? Mahea ko Moaba? Ko Midiana? Mahea ko Amona poe? Owai na mauna ma ka hikina o ka aina? E kuhikuhi i ka aina o Toba? Mahea kahi i noho ai ka poe Gesuri? A o ka poe Maakatite? Mahea o Damaseko? Mahea ka muliwai o Parepara? A o Abana no hoi? Mahea o Mauna Lebanona? Pehea ke kahe ana o na wai Lebanona, a komo iloko o ke aha? Owai na ohana elua ma ka akau o ka aina, a ma ke komohana o Ioredane? Owai ka ohana ma ka hikina o Ioredane? Mahea na wai o Meroma? E kuhikuhi i ke kulanakauhale o Dana? Mahea ka puu kiekie o Basana? E kuhikuhi ia Aregoba? Owai ke kai mawaena o Zebulona a me Manase ma o aku o Ioredane? Mahea o mauna Tabora? Mailaila aku, mahea ka mauna Karemela? Mahea o Megido? O Enedora hoi? Owai na ohana e pili ana i ke kai nui, oia ke Kaiwaenahonua? Mahea na mauna Gileboa? O na mauna o Giliada kekahi? E kuhikuhi ia Ramota Giliada? Pehea ke kahe ana o ka muliwai o Iaboka? Mahea o Sekema? E kuhikuhi ia Mauna Ebala? Ia mauna Gerezima kekahi? Mahea o Betela? Mailaila aku, mahea o Ierusalema? Mai Ierusalema aku, mahea o Rama? O Gibeona? O Lakisa? O Betelehema? O Apeka? O ke kahawai o Kiderona? Owai na ohana e pili ana i ke kai make? Owai na ohana ma ka hikina o Ioredane? Mahea na mauna Abarima? Mahea o Nebo? O Pisega? Pehea ke kahe ana o ka muliwai o Arenona? Mahea o Hesibona? Pehea ke kahe ana o ka muliwai o Soreka? E kuhikuhi ia Heberona? Mailaila aku mahea o Gerara? O Debira? O Hazora? O Beereseba? O Zikelaga? O Horema? Ma ka latitu hea o Ierusalema? Ma ka lonitu hea? Mawaena o na degere latitu hea o Palesetina?

NO IUDEA I KA WA O IESU KRISTO.

Ua oleloia ma Luka 3: 1. Okoa ka mahele ana o ka aina i ka wa kahiko, a okoa ka mehele ana i ka wa o Iesu. I kona hiki ana mai ua maheleia ka aina i elima wale no okana, menei, O Iudaia, O Samaria, a o Galilaia ma ke komahana, o Ioredane. A o Perea ma ka hikina, a o Idumia ma ka hema o Iuda. Ua mahele no hoi ia keia mau okana nui, i mau okana uuku iho penei. O Galilaia, i elua okana; o Galilaia luna, a o Galilaia lalo kekahi. O Perea hoi, i elima okana, a pela aku no. E nana i ka Palapala aina.

NA NIELE NO KA PALAPALA AINA 4.

Ma ke kihi hea o ka aina o Turo a me Sidona?
Mahea o Turo? o Poinikia?
E kuhikuhi ia Kaisareia Pilipi?
Ekuhikuhi ia Galilaia no na kanaka e?
Mahea o Terakoniti? O Ituria hoi?
Mahea o Kaperenauma? o Kana?
Owai na kulanakauhale ma ka hikina o ke kai Tiberia?
Owai ma ka hikina hema?
Mahea ka aina o ka poe Gadarene?
O Naina, ua kokoke ia i ka mauna hea?
Mai Naina aku, mahea o Nazereta?
Pehea ka muliwai o Kisona?
Ua komo ia iloko o ke aha?
Mahea Kaisareia? O Samaria?
E kuhikuhi ia Sekema?
Mahea ka punawai o Iakoba?
Mahea na mauna o Eperaima!
E kuhikuhi ia Ierusalema?
Malaila aku, mahea o Ieriko? O Luda?
O Arematia? O Tekoa?
E kuhikuhi i ke aupuni o Arekelau? Mahea o Heberona?
Mahea o Beereseba?
O Zoara?

KA AINA O MORIA A ME IERUSALEMA.

O Ierusalema kahiko, ua kukuluia maluna o na puu eha, a mawaena o keia mau puu he mau awawa mamua; i keia manawa, aneane e pau lakou i ka hoopihaia. O Ziona ka puu nui o lakou eha, aia no ia ma ka aoao komohana hema o ke kulanakauhale. No ke kaulana o keia puu, ua kapa pinepine ia ke kulanakauhale a pau mamuli ona, o Ziona. Halelu 76: 2. 102: 13. Isaia 4: 3. O Akera ka inoa o ka lua o ia mau puu, aia no ma ka aoao hikina akau o ke kulananauhale. Maluna o ia puu, ua kukuluia ka pakaua e Anetioka. Ma ka hema o Akera, aia ke kolu o ia mau puu, o Moria ka inoa. He awawa mamua mawaena o keia mau puu. Aka, ua hoopihaia ia wahi e Simona Makabesa: a ua hoohiolo ia e ia ka pakaua o Anetioka: a ua eli ia ka piko o ka puu o Akera a haahaa iki ia, i ole i oi aku kona kiekie maluna o Moria kahi i kukuluia ka luakini o Iehova. O Bezeta ka ha o na puu malaila. Aia ia ma ka akau o Moria. Ua kukulu ia e Ageripa ka moopuna a Herode ka nui.

Ua paa o Ierusalema i ka pa. Ua oleloia e kolu no pa. Aole ma ka aoao hema o Ziona, no ka mea, he pali maoli malaila. He umikumamalua puka komo iloko o Ierusalema. Aia ko lakou mau inoa ma ka palapala a Nehemia.

He kulanakauhale kahiko loa o Ierusalema. I ka wa i hele ku e ka poe mamo a Iseraela i ko Kanaana poe, ua noho alii malaila o Adonibezeka. Na Iosua i pepehi ia ia, a haawi aku ia wahi na ka ohana a Beniamina. Iosu 18: 28. Aole nae i komo ka poe mamo a Beniamina iloko olaila, no ia mea, ua hele ku e ka Iuda poe, a hoopio ia wahi. Lunakanawai 1 8. Aole nae i lilo loa ia kulanakauhale ia lakou a hiki i ka wa o Davida alaila, ua lilo. 2 Samuela 2: 2—8. Mahope, ua noho o Davida, malaila a make ia. Ua kukuluia ka luakini o Iehova malaila e Solomona. I kona manawa, he mea e ka nani o Ierusalema, aka i kona make ana, ua emi loa ia. I ke alii ana o Amazia, ua lanakila o Iehoasa ke alii o ka Iseraela maluna ona, ua hana ino ia i ka luakini, a me ka hale alii a lawe pio aku ia i kekahi poe Iudaia. 2 Na Lii 14: 11—13. I ke au o Iehoiakima, hele ku e mai o Nebukaneza ia ia, lilo ke kulanakauhale iloko o kona lima a lawe pio aku la ia i ke Lii, a me ka nui o kanaka o ka aina i Babulona, 2 Na Lii 24: 11—15. Hoolilo o Nebukaneza ia Zedekia i alii malalo iho ona, aka i ko Zedekia ae ana mamuli o ka manao o ke Alii o Aigupita, hoi hope mai o Nebukaneza, a puhi i ke kulanakauhale i ke ahi.

A hala na makahiki he kanahiku, a i ka wa i lilo o Babulona i apana o ko Peresia aupuni, ua ae aku o Kuro i ka poe Iudaio e hoi hou mai i ko lakou aina, a e kukulu i ko lakou luakini a me ke kulanakauhale. Ua kakau ia ka

moooleio no ka lakou hana ana, ma ka palapala a Ezera a me Nehemia. Aka, aole liuliu ka pomaikai o ia kulanakauhale. Ua hoopopilikia pinepine ia e na enemi. I kekahi manawa, ua lilo ia i ke Alii o Aigupita; a i kekahi manawa, i ke Lii o Suria; a mahope iho, ua lilo i ke Lii nui o Roma, he kanaono makahiki mamua o Iesu. I ka makahiki o ka Haku 70. Ua luku loa ko Ierusalema poe ia Tito, a ua puhiia ka luakini, a me ke kulanakauhale i ke ahi. Makahiki o ka Haku 136, ua kukulu hou ia o Ierusalema e Aeliu Aderiana ke Lii nui o Roma. Makahiki o ka Haku 615, ua lilo keia kulanakauhale i ke Lii o Peresia, a M. H. 635, ua lilo ia Omera ke Lii o Arabia. Poino loa keia kulanakauhale mai ia manawa mai. Ua haule ia iloko o na lima o ko Aigupita poe, a iloko o na lima o ko Arabia poe, a iloko o na lima o ka poe Kristiano i kekahi manawa. Ekolu haneri makahiki mamua aku nei, ua lilo o Ierusalema i ko Tureke poe a ia lakou no ia i keia wa e noho nei kakou.

NIELE NO KA PALAPALA AINA. 5

Ma ka okana hea o Ierusalema?
Pehea ke kahawai o Kederona?
Mahea ke kulanakauhale o Emausa?
E kuhikuhi i ka mauna Oliveta?
Mahea ka waoakua o Betavena?
Na mauna o Betela?
Na awawa o Gia?
E kuhikuhi ia Anatota?
I ka puu o Eperaima kekahi?
Mai Ierusalema aku, mahea o Mizepa?
O Rekema? O Betepage? O Betania?
Mahea ke awawa o Aialona?
E kuhikuhi ia Getesemane?
I ke kia o Abesaloma? i ka hale kupapau o Lazaro?
Ma ka aoao hea o Ierusalema ka puu o Ziona?
O Moria? O Bezeta?
Mahea ka puu o Gareha? O Kalevari?
E kuhikuhi i ka mauna o Gihona?
A o ke awawa o Gihona kekahi?
Na wai Gihona no hoi? Mahea?
Ma ka aoao hea o Ierusalema o Gehena, oia ke awawa o Hinoma?
A o Akeledama, oia ke kula koko?
E kuhikuhi ia Geba? ia Baalaporazima?
O ka muliwai o Soreka?
O ke awawa o na'lii?
Mai Ierusalema aku, mahea o Rama?
Mahea ka halekupapau o Rahela?
E kuhikuhi ia Betelehema? Mahea ka waoakua o Iuda?
E kuhikuhi i ka luakini?
Na mahina ai o na Lii?
Mahea ke awawa o Iehosapata?

Ua oleloia, aia no e noho ana ma Ierusalema i keia manawa he umikumamaono tausani kanaka. O ko Tureke poe ka nui paha. O ko Arabia poe kekahi; o ka poe Iudaio; ko Helene poe; ko Suria poe hoi, a me ko na aina e he nui wale. He poe ilihune loa ka nui o lakou. Eia na mea kuai nui ia malaila, o na kea, a me na mea e ae e pili ana i ka hoomana a ka poe mamuli o ka pope. Eia kekahi mea e waiwai ai kolaila, o ka hele nui ana o kanaka malaila e makaikai, o ka poe Kristano a me ka poe Mahometa. Ua hele ka poe Kristiano e nana i ka hale i kapaia, "*Ka hale kupapau Hemolele.*" Malaila no nae ka poe Mahometa i ko lakou hoi hou ana mai Meka aku. Ilihune loa ka poe Iudaio malaila. Hele nui mai lakou i ko lakou wa elemakule, mai na aina kahiki mai, e make ma ko lakou kulanakauhale aloha, a e kanuia ma ke awawa o Iehosapata.

No ko Paulo hele ana e hoolaha aku i ka evanelio a Iesu Kristo.

O ka mea makemake e ike maopopo i ke ano o Paulo, a me kana hana nui e pono ai, a e ola'i na kanaka, he pono ia e heluhelu nui ma ka palapala Oihana. Mahope iho o kona halawai pu ana me ka Haku, i kona hele ana i Damaseko e luku loa i ko Iesu poe, he mea e kona aloha i kona Haku. He mea e kona ikaika ma ka Iesu hana, ma ke kukulu ana i kona aupuni, a ma ka

imi i na mea e pakele ai na kanaka i ka make. Ua hele aku ia a puni na aina i ikeia, ia manawa. Ua hana ia me kona mau lima. Ua hoomanawanui ia i ka ino. Aole paupauaho a hiki i kona make ana. Aole paha kanaka e ae me Paulo i ikeia ma ka honua. Aole mea e ae i hoohuli i na kanaka ma ka pono, ma kona hai ana i ka olelo a ke Akua a ma ke kakau ana i na palapala na na ekalesia a ka Haku.

Ua manaoia, i ke au o Nero, ua okiia ke poo o Paulo ma Roma, aole nae i maopopo lea ia.

Pono e nana ma ka palapala aina i akaka ka hele ana o Paulo a i ikeia na aina kahi i haiia 'ku ka olelo a ka Haku ia manawa.

NA NIELE O KA PALAPALA AINA 6.

Mai Ierusalema aku, mahea o Damaseko?
O Anetioka? O Tareso i Pisidia?
Ma ka moku hea o Papo a me Salami?
E kuhikuhi i ke kai o Kilikia?
Malaila aku mahea o Lusetera, a me Derebe?
O Ikonio kekahi?
Mai Derebe aku mahea o Perege, a me Atalia?
Ua pili o Karia, a me Lukia, a me Pamepulia i ke kai hea?
Pehea o Poneto, a me Papelagonia, a me Bitunia, ua pili i ke kai hea?
Mahea o Teroasa, o Musia, a o Ludia?
Mahea o Galatia, o Kapadokia, a me Perugia?
E kuhikuhi i na kulanakauhale ehiku, kahi i kukuluia'i na ekalesia ehiku i oleloia ma ka palapala Hoikeana, e hoomaka ana ma Epeso?
Mahea o Mileto, kahi i waiho ia o Teropimo, "e mai ana"?
Mailaila aku mahea o Kolosa?
Mahea o Teroasa, a me Aso?
E kuhikuhi ia Patemosa?
Iloko o ke kai hea ia?
Mahea o Kenido?
Ka moku puni o Kiou, mahea ia?
O Mitelene hoi mahea? O Lesebo?
Mahea o Samoterake?
Apolonia? Pilipi hoi? O Nikopale?
Mahea ka aina o Beotia?
Owai kona kulanakauhale nui?
Owai ka aina puni ma ka hikina akau o Beotia?
Mai Beotia aku, mahea o Akaia?
A o Tesali kekahi?
Owai ke kulanakauhale o Tesali?
Mai Tesali aku, mahea o Makedonia?
Owai na kulanakauhale kaulanana ma Makedonia?
Mai Makedonia aku, mahea o Epiro?
Owai kona kulanakauhale nui?
Mahea o Helene?
E kuhikuhi ia Korineto? ia Kerekere?
Mahea ka aina puni o Kerete?
Owai kona mau kulanakauhale?
Mai Kerete aku, mahea o Rode?
O Kelaude kekahi?
Mahea o Melite? O Surakausa?
Pehea ko Paulo hele ana mai Melite aku a hiki i Roma?
E kuhikuhi ia Regio? Puteoli?
O Apioporo? Teriotabereno? Roma?

HE OLELO HOAKAKA NO KO PAULO HELE ANA MAI IERUSALEMA AKU.

1. Hele i Ierusalema, mailaila i Damaseko, mailaila aku i Arabia.
2. Mai Ierusalema aku i Tareso, a hoi mai i Anetioka, alaila i Ierusalema.
3. Mai Ierusalema aku i Anetioka ma Suria; alaila holo aku ia i Kupero, a me Anetioka ma Pisidia, a hoi hou i Anetioka ma Suria a hiki hou i Ierusalema.
4. Mai Ierusalema aku i Anetioka ma Suria, mailaila aku, hele ia ma Asia Uuku, Makedonia, Helene, a hoi aku i Ierusalema ma Kaisareia.
5. Mai Ierusalema aku i Anetioka ma Suria, a mawaena o Kapadokia, Galatia, Perugia, Ludia, a me Makedonia; a hoi hou i Ierusalema, ma Turo a me Kaisareia.
6. Mai Kaisareia aku, holo ia i Kerete, i Melite, i Surakausa, a mailaila aku i Roma.

NA NIELE HOU.

Mai Ierusalema aku, mahea o Damakeso?
Mahea o Arabia?
Mai Ierusalema aku, mahea o Turo?
O Kaisareia? O Azoto? O Iopa?
E kuhikuhi ia Anetioka ma Suria?
Mahea ke kai o Kilikia?
A o ke kai o Pamepulia?
Mahea ke kai o Adaria?
E kuhikuhi ia Beroia?
Heaha ka mea i kaulana ai ko Beroia poe i ka wa kahiko?
Mai Ierusalema aku, mahea o Aigupita?
Mahea o Libia? O Kurene?
Ehia ko Paulo hele ana i oleloia ma ka ke Akua olelo?
E hoakaka mai i ka mua?
Pehea ka lua? ke kolu? ka ha? ka lima? ke ono?
Mahea kona make ana? I ke alii ana owai?
Pehea kona make ana?

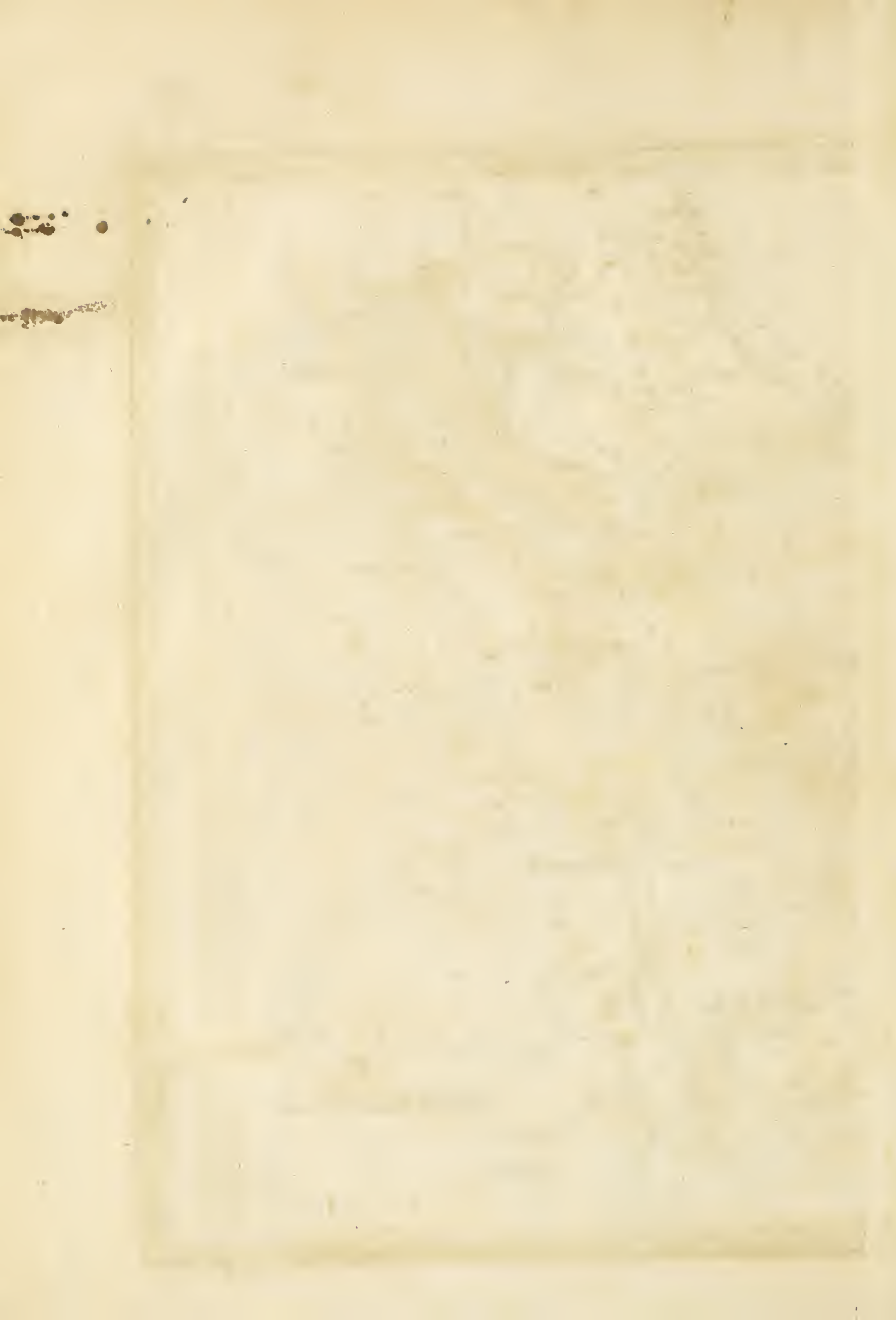

NA AINA KAHIKO
KAHI ILAHA AKU AI
NA MAMO A
NOA
MOANA ATELANIKA
Itelani
Beritania
Kai Akau
SUEDENA
RUSIA
Ko MOSEKOWI
Mamo a Meseka
Tubala
IAPETA A ME KANA POE MAMO
GEREMANIA
Mamo a Gomera
SEPANIA
Saredinia
KAI WAENAHONUA
Ko Numidia
Mauritania
Kaetage
Kai k. Kabe
Kai k. Sidera
Ko Nasamona
HAMA A ME KANA POE MAMO
Ko Anami
Lubima
Maperuhima
Mizeraima
AIGUPITA
Patatrasima
Ludima
Eitiopa
Meroe
HELENE
Ko Madai
Kai Asekenaza
GOMERA
Tubala
Meseka
Ko Magoga
SEKUTIA
Kai Kasepiana
IANANA
KANAANA
Ko Moaba
Ko Midia
Havila
Sebeta
Raama
Dedana
ARABIA
Asuria
Media
Ioketana
ELAMA
PERESIA
Kai Peresia
SEMA A ME KANA POE MAMO
Nebaiota
Kedara

KAI NUI OIA KE KOMO
NA WAHA O SIHORA OIA NO O NILE
M. Sihora oia ka manamana
M. Sihora oia ka manamana Hik
Zoana Tanisa
Aigupita
Sina Pelusia
M. Sapara 24
Migedola
25 Harad
Tahap ane oia o Hane
Pibeseta
Ka Muliwai i kapaia ka Muliwai o Aigupita
MIZERAIMA OIA KA AINA O HAMA
GOSENA
Pitoma Heropoli
Sukota 2
Kamese 1
NOPA oia o Memipa
Etama 3
Hasemona 30
31 Berota
32 Mosera
33 Beneiakana
Pihahirota 4
Sara 5
Etama 6
WAOAKUA ETAMA
Mara 7
8 Elima
Kaiula 9
KAI ULA OIA KE KOO O SUEZA
M Sihora oia o Nile
SUKIMA
AFERIKA
KUSA OIA O AITIOPA
AINA O PATERO
30
31
32
33
29
28

KE ALA NUI I HELE AI
KA
ISERAELA
MAI
AIGUPITA AKU A I KANAANA
IERUSALEMA
MOABA
M. Horeba
M. Sinai
Midiana
M. Hora
Timena
Avita
Temana
Heberona
Gaza
Gerara
Arada
Horema
Iopa
Ieriko
Gilegala

KE ALA NUI I HELE AI
KA
ISERAELA
MAI
AÍGUPITA AKU AI KANAANA
KAI NUI OIA KE KOMOHANA
NA WAHA O SIHORA OIA NO O NILE
KO FILISETIA
KO IUDA
KO IEBUSA
Iopa
Asedoda
Gilegala
Ieriko
Asekalona
IERUSALEMA
Gaza
Gerara
Heberona
Horema
Arada
KO HITESA
Libena
KO ZUZIMA
M. Nebo
Sitema
Pisega
Iahaza
KO AMORA
KO AMONITE
Arnona
MOABA
EMIMA
Zereda oia Debonagada
Tima oia Iebarima
Zoara
KENEZIA
KO AVIMA
AMALEKA
KO HOREMA
KO AMORA
KO HOREMA
Rimona-Pareza
KADEBA
Kadebanea
Ritema oia o Kadesa
Timena
Obota
M. Hora oia o Seira
M. Hora
Panona
Temana
Zalemona
Elafa
Eziona Geberа
Avita
Midiana
EDOMA
Zoana Tanis
Pibeseta
Migedola
Sina Pelusia
Tahapane oia o Hane
Pitoma Heropoli
M. Sapara
Echetata
Harada
Makelota
Tahata
Tara
Mitaka
Hasemona
Beerota
Horegidegada
Mosera
Benejakana
Hazerota
Iotabata
Kibero-Hataava
Tabera
Eberona
Sukota
Rameseta
Etama
Pihahirota
Sara
Etama
Mara
Elima
Kaiula
W. Parana
WAOAKUA O SINA
SINAI
M. Sinai
M. Horeba
Dopeka
Alusa
Repidima
Maseca oia o Meribana
MIZERAIMA
AIGUPITA
GOSENA
WAOAKUA
ETAMA
ARABIA
KAI ULA
KAI O SUEZA
KAI O ELANA
Memipa
NOFA
AINA O HAMA
KUSA OIA AITIOPA
AINA O PATERO
AFERIKA

ASIA UUKU
a me na
AINA E PILI ANA
ILURIKA
DALEMATIA
ITALIA
KAI ADRIA
ROMA
Teriotabereo
Apioporo
Puteoli
M. Vesuvia
Tareneto
MAKEDONI
Tesaloniko
Berea
TESALIA
HELENE
Korineto
SIKILI
M. Mesin
Regia
Surakausa
MELITA
KAI O ADERIA
LONIA
KURENE
Kurene
LIBU

KAI ELEELE
TERAKIA
BITUNIA
PAPELAGONIA
PONETO
GALATIA
KAPADORIA
PERUGIA
MUSIA
LUDIA
KARIA
LUKIA
PAMEPULIA
PISIDIA
KILIKIA
KUPERO
KAI O KILIKIA
KAI O PAMEPULIA
KAI WAENAHONUA
OIA
KE KAI NUI
ALGUPITA
ARABIA
SURIA
KANANA
PONIKE
Efeso
Tuateira
Saredesia
Filadelepia
Pereqamo
Laodikeia
Golosa
Mileto
Ikonio
Derebe
Lusatra
M. Tauru
Tareso
Iso
Seleuka
Anetioka
Laodikea
Salemi
Pepo
Teripoli
Damaseko
Sidona
Turo
Petolemai
Kai o Galilaia
Kaisarea
Anetipatea
Iopa
Ierusalema
Azoto
Gaza
M. Iordane
M. Waimake
Bosra
Mura
Patara
Rode
Kenido
Ko
Patemo
Samo
Kio
Mitulene
Asso
Teroada
Tenedo
Lemeno
Samoterake
Nikapoli
Ne apoli
Konesetanetino
Kai Mamora
Aderamatio
Alekanederia
Na waha o Nil
Krete
Salamone
Lasea
Hemu

ASIA UUKU
a me na
AINA E PILI ANA
ILURIKA
DALEMATIA
KAI ADERIA
MESIA
TERAKIA
MAKEDONIA
Tesalonike
Berea
Pilipi
KAI ELEELE
BITUNIA
PAPELAGONIA
GALATIA
PONETO
KAPADORIA
PERUGIA
MUSIA
LUDIA
Tuateira
Saredesa
Filadelepia
Epeso
Mileto
Laodikeia
Kolosa
KARIA
PISIDIA
Ikonio
Derebe
PAMEPULIA
Perega
LUKIA
Mura
KILIKIA
Taresa
ROMA
Apiporo
Puteoli
M. Vesuvia
SIKILIA
Surakausa
MELITA
Korineto
ADERIA
KERETE
KAI WAENAHONUA
OIA
KE KAI NUI
KUPERO
Salemi
Pafo
Anetioka
Damaseko
Sidona
Turo
Petolemai
Kai o Galilaia
Kaisarea
Iopa
IERUSALEMA
Gaza
KURENE
Kurene
LIBUA
Alekanedera
Na waha o Nile
ALGUPITA
ARABIA

ASIA UUKU
a me na
AINA E PILI ANA
ROMA
Apiopore
M. Vesuvia
Tareneto
SIKILI
Regia
MELITA
KAI
ADERIA
Tesalonik
Berea
Korineto
Kurene
KURENE

KAI ELEELE
PAPELAGONIA
BITUNIA
GALATIA
PONETO
KAPADOKIA
PERUGIA
MUSIA
LUDIA
KARIA
PISIDIA
PAMEPULIA
LUKIA
KILIKIA
KUPERO
KAI KILIKIA
KAI PAMEPULIA
KRETE
KAI WAENAHONUA
OIA
KE KAI NUI
ALGUPITA
ARABIA
SURIA
FOINIKE
KANAANA
TERAKIA
Ne apoli
Konesetanetino
Kai Mamora
Peregamo
Tuateira
Saredesia
Semurena
Filadelepia
Efeso
Mileto
Laodikeia
Golosa
Anetioka
Ikonio
Lusatira
Derebe
M. Tauru
Tareso
Perege
Patara
Mura
Iso
Seleuka
Anetioka
Laodikea
Salemi
Papo
Teripoli
Damaseko
Sidona
Turo
Petalemai
Kai o Galilaia
Kaisarea
Anetipatera
Iopa
IERUSALEMA
Azoto
Gaza
Boselera
M. Ioredane
M. Waimake
Na waha o Nile
Alekanederia
Kanida
Rode
Ko
Kio
Lesebo
Mitulene
Asoa
Teroada
Adoramutio
Samoterake
Salemone
Lasea
Hemu
24
26
28
30
32
34
36
38
45
44
42
40
38
36
34
32
30

ASIA UUKU
a me na
AINA E PILI ANA
ITALIA
ILURIKA
DALEMATIA
KAI ADERIA
MESIA
KAI ELEELE
TERAKIA
MAKEDONIA
Tesalonike
Berea
Roma
Apiopora
Tareno
Regia
SIKILI
Surakausa
MELITA
KAI O ADERIA
KAI MOKUPUNI LONIA
Korineto
BITUNIA
PAPELAGONIA
GALATIA
PONETO
KAPADORIA
MUSIA
LUDIA
PERUGIA
PISIDIA
KARIA
PAMEPULIA
LUKIA
KILIKIA
Tuateira
Saredesia
Ikonio
Derebe
Iso
KERETE
KUPERO
Salemi
Anetioka
Laodikea
KAI WAENAHONUA
OIA
KE KAI NUI
Teripoli
Damaseko
Sidona
Ture
Petolemai
Kai o Galilaia
Kaisarea
Ioppa
IERUSALEMA
Aseta
Gaza
Kurene
KURENE
LIBUA
Alekanederia
ALGUPITA
ARABIA
M. Iordane
M. Waimake

PALAPALA AINA
o KANAANA
35
36
32
33
SIDONA
Zarepata
TURO
Akezibe
AKO
M. Karemela
IOKENEAMA
DORA
Iopa
Iamenia
Rakona
Asekelona
GAZA
Badlata
SIMEONA
Horema
Betepaleta
Zikelaga
AMALEKA
DAMASEKO
M. Abana
Abedona
Rehoba
Dana
HAZORA
Maaka
Kedesa
Zeanaima
GOLANA
Adama
Betemeka
Karetana
Amada
Miseala
Dimena
ZEBULONA
M. Tabora
Megido
Idala
Daberela
Enedora
Kiseona
Eneganima
IEZEREELA
Iaremota
Betesana
Tebeza
MANASE
Mikema
SEKEMA
TIRESA
Kibezaima
Ianoa
EPERAIMA
M. Bokima
Lebona
Sebarima
Silo
BETELI
Ala
Benebera
Aialona
Gibeona
Gibetona
BENIAMINA
IERIKO
Gilegala
Rama
Gibea
Alemona
IERUSALEMA
Lakehisa
Egelona
Eletekata
Eselaola
Elona
Betelehema
APEKA
MAKEDA
Etama
Tekoa
Holona
Esetemea
Gedera
Zipa
GERARA
Moleda
DEBIRA
Hazora
HEBERONA
Karemela
Iatira
Gosena
Amama
Beereseba
Adada
Gilo
Iesua
Kabezeela
ARADA
Zoara
KAI MAKE
MIDIANA
MOABA
Kamona
Pua
Basana
AREGOBA
Aregoba
AINA o TOBA
Asetarota
EBEREI
Beesetara
Ramota Mizepa
Iabesa Gileada
Zapehona
Penuela
Atarota
RAMOTA GILEADA
Betarema
Rogelima
Abeta
RABATA AMON
Iazera
Debira
Mineta
Eleala
HESEBONA
Baalameone
Asedota
Pisega
Kedemota
M. Nebo
Iahaza
Medeba
Bemota
Aroere

THE
PALAPALA AINA
no
IUDEA
Ika wa o Iesu
SIDONA
Sarepeta
TURO
DAMASEKO
Abila
Kaisaria Pilipi
Piala
Gabara
Iotapata
Petolemaisa
M. Karemela
Kapernauma
Betesaida
Korazina
Geregesa
Kana
Sepori
Nazareta
TIBERIA
Magedala
Dalemanuta
Gamala
Gadara
Naina
Dora
Kaisareia
Sekitopoli
Gerasa
Bosetara
Apolonia
SAMARIA
Enona
Sekema
Antipateri
Iopa
Lada
Arimataia
Ieriko
Betabara
Makeru
Asodo
Betania
JERUSALEMA
Betelehema
Tekoa
Elenteropoli
GAZA
Heberona
Beereseba
Zoara
Piladelepia
BATANEA
PEREA
IUDEA
IDUMEA
MOABA
SAMARIA
KAI MAKE

KULANAKAUHALE O IERUSALEMA

INOA O NA HELU

1 Hale o Iosepa
2 Hale alii o Helena
3 Hale o Anetioko
4 Hale alii o Herode
5 Puka Elna
6 Wai ia Lalo
7 Wahi kuai Ia
8 Halepaahao o Ieremia
9 Wahi kuai Wahie
10 Wahi kuai Hipa
11 Wai auau o Beteseda
12 Hale o Pilato
13 Papu o Anetonia
14 Hale o Solomona
15 Hale o Eliasiba
16 Hale o Azaria
17 Halepaahao
18 Hale o ke Aliiwahine
19 Hale o ke Alii
20 Puka o Ziona
21 Hale o Lebanono
22 Hale o na mea kaua
23 Wahi auau o Beleseda
24 Wahi ia no nalii
25 Hale o Davida
26 Hale o Ageripa
27 Hale o Kaiapa
28 Hale Kupapau o Davida
29 Pa o Davida
30 Hale o Aarona
31 Hale Ikaika
32 Hale Kiai

Iluna no na Lii
Paka Eperaima
Puka Kihi
Hale kiai o Poseline
Hale kiai Kahaahi
Awawa o Goata
Golegota oia o Kalewari
Ana o Iesu
Puka Kaikiko oia ka Puka Herode
Puka o Damaseko oia ka Puka Ia
Puka o Beniamina oia ka Puka Kiekie
Hale kiai o Hananaela
Hale kiai o Mea
Hale kiai o Emata
Puka Hipa
Puka o Setepano
Puka Hikina oia ka Puka Nani
Puka Mipekada
HALE PULE SOLOMONA
MORIA
MAUNA
Puka Awawa oia ka Puka Hoopono oia ka Puka o Betelehema
Puka Lepo
Kaomi Waina o ke Alii
Punawai Nahesa
Waipuna o Gihona oia o Siloa
Waipuna Luna o Gihona
Hale kiai o Davida
Na Kihapai o ke Alii
Aina Potera
Ala o Milo
Hale Milo
Puka Wai
Puka Lio
Puka Lepo
Puka Halepaahao
Hale kiai o Opela
Hale kiai o Nii
Hale kiai o Siloama
Wai auau o Siloa oia o Siloama
Pohaku o Zoheleta
Koke Alii Kihapai
Siloe
Kia o Abesaloma
Ana o Iakobo
Iluna o Zakari
Iluna o Isaia
Kihapai o Getesemane
Wahi Kiekie o Kemosa
Kahawai Kedeona
Kahawai Gihona
MAUNA O GAREBA
MAUNA O GIHONA
MAUNA O ZIONA
MAUNA O OLIVE
AWAWA O GIHONA
AWAWA O IEHOSAPATA
GEHENA OIA KE AWAWA HINOMA
AKERA
BEZETA
KE KAUHALE
IEHUSA

